

Simul- taan

Vrouw Daar staat dat oude hotel, ik snap niet hoe de naam... hij schiet me zo meteen wel weer te binnen, hij ligt op het puntje van mijn tong

V.M. (Verteller Mannelijk) maar hij schoot haar niet te binnen

Vrouw credimi, te lo giuro, dico a destra

V.M. het moest dan wel de "Nettuno" zijn

Vrouw vroeger zag het er helemaal anders uit, hier was niks, totaal niks, en dat is maar vijf of zes jaar geleden, 't is echt niet te geloven.

V.M. Toen hij terug bij de auto kwam, zei hij dat er niks anders opzat dan naar één van de nieuwe hotels te rijden; in dit hier werden er zelfs geen verse lakens meer opgelegd, er waren geen klanten meer voor oude hotels vlakbij tempels, tussen rozen en bougainvillea's. Ze was ontgoocheld en tegelijk opgelucht, het was haar trouwens allemaal om het even, zo uitgeput was ze.

Tijdens de rit hadden ze nauwelijks een woord gewisseld want op de autoweg was er altijd dat scherpe geluid van de wind en de snelheid en dat verplichtte hen te zwijgen. Pas vóór de uitrit van Salerno maakten ze enkele bemerkingsen, een beetje in het Frans en dan weer in het Engels. Hij sprak nog niet goed Italiaans en stukje bij beetje hernam ze het oude muziekje, ze zocht de juiste toon voor Duitse zinnen en stemde ze op de Duitse zinnen af die hij achteloos uitsprak.

Vrouw 't Is heerlijk opnieuw zo te kunnen praten na tien lange jaren.

V.M. Ze vond het leuker en leuker, en dan de reis met iemand uit Wenen! Toch wist ze helemaal niet wat ze mekaar te vertellen hadden, behalve het feit dat ze allebei uit dezelfde stad kwamen en eenzelfde manier hadden van praten en van veelbetekenend fluisteren; misschien had ze na die derde whisky op het terras van het Hilton gewoon gedacht dat hij haar iets te bieden had, een smaak die ze zich niet meer herinnerde, een vergeten klankkleur, het spookachtige gevoel van een thuis die voor haar nergens meer bestond.

Vrouw Ik ben er al veel te lang weg, ik ben vertrokken toen ik 19 was. Duits praat ik nooit meer behalve als het echt niet anders kan, dan wel natuurlijk, maar dat is toch wat anders, dan is het alleen uit praktische overwegingen.

V.M. Hij had bij de FAO alleen maar Engels en Frans nodig

Vrouw werkelijk?

V.M. En hij las vlot Spaans, maar als hij nu in Rome wilde blijven dan was het toch wel aangewezen om... en hij twijfelde tussen privé-lessen en een cursus Italiaans die door de FAO werd georganiseerd. Hij had enkele jaren in Rourkela geleefd en twee jaar in Afrika, in Ghana en daarna in Gabon en nog langer had hij in Amerika gewoond... Ze doorkruisten de

halve wereld en wisten op de duur bij benadering waar elk van hen wanneer had gewoond, waar zij had getolkt en waar hij opzoekingswerk had gedaan

Vrouw maar waarnaar eigenlijk?

V.M. En na Indië belandden ze weer in Genève waar zij had gestudeerd, naar de eerste ontwapeningsconferenties. Ze was erg goed en dat wist ze, ze was ook erg goed betaald, thuis zou ze het nooit hebben uitgehouden met haar drang naar onafhankelijkheid.

Vrouw Het is vreselijk afmattend werk, 't is ongelofelijk, maar toch hou ik er ondanks alles van. Nee, trouwen dat nooit

V.M. trouwen zou ze zeker nooit doen.

Vrouw Please, would you mind, je suis terriblement fatiguée, mais quand-même, c'est drôle n'est-ce pas, d'être parti ensemble, tu trouves pas?

V.M. Hij was niet gescheiden, dat niet nee, maar was het wel van plan. Hijzelf en een zekere mevrouw Frankel hielden er zich maar traagjes mee bezig want ze waren er niet van overtuigd dat een echtscheiding de goede oplossing was. Zij had ooit op trouwen gestaan maar vlak vóór het huwelijk was alles afgesprongen. Ze had jaren nagedacht over het waarom en nooit was ze erachter gekomen, nooit had ze begrepen wat er toen was gebeurd. Er was geen derde in het spel geweest en ze hadden niet hartverscheurend geruzied, dat kende ze niet, ze zou nooit zoiets hebben geduld... hartstocht bond hen aan elkaar en ook nu nog dacht ze aan hem vast te hangen, aan die man die nu een schim was geworden; maar toen vertelde hij dingen die haar niet konden boeien of hij praatte zoals een man met een hoge graad van aderverkalking – maar dat kon toch niet op 30 jaar – hij vertelde drie of vier belangrijke feiten uit zijn leven en af en toe nog enkele onbenulligheden – na de eerste dagen kende ze ze allemaal uit haar hoofd – en als ze ooit voor een rechter had moeten verschijnen om zich te verdedigen of om aan te klagen, dan zou dat niets opleverd hebben tenzij de vaststelling dat het door een man als onbetamelijk wordt ervaren als een vrouw niet naar hem luistert; maar ook zij vond het onbetamelijk dat ze verplicht was om naar hem te luisteren want meestal leerde hij haar iets of legde iets uit, de thermometer of de barometer, hoe je gewapend beton maakt of bier, hoe een raket voortgestuwd wordt en waarom vliegtuigen in de lucht blijven hangen, de situatie in Algerije vroeger en nu en zij – met haar onmetelijke ogen wijd opengesperd als een kind – deed alsof ze luisterde maar was in gedachten altijd elders, lieflijk dicht bij hem en bij haar gevoelens voor hem, met uren vertraging of uren voorsprong, maar toen was ze niet in staat wat dan ook in hem te investeren en zeker geen aandacht. Het was pas nu, heel wat

jaren te laat, dat ze het antwoord wist op een vraag die nu totaal onbelangrijk was, op een waarom dat steeds meer vervaagde, dat eigenlijk bijna was uitgedoofd. Het antwoord kwam omdat ze het niet in het Frans zocht maar in haar eigen taal, en omdat ze nu met een man kon praten die haar die taal teruggaf en die "terribly nice" was, zoveel was zeker.
Vrouw I'm simply glad we've met, you are terribly nice to me, and I do not even deserve it.

V.V. (Verteller Vrouwelijk) In de eetzaal werd er afgeruimd. Ze waren de allerlaatsten en kregen de laatste restjes lauwe soep.
Vrouw Die gepaneerde vis, is dat diepvrieskabeljauw? Hebben ze hier nu geen echte vis meer, met de Middellandse Zee zo vlak voor de deur?

Man In Rourkela, daar had je echt het gevoel iets te kunnen doen
V.V. daar had hij ondanks alles de beste momenten van zijn leven gekend, in Indië. Met zijn vork tekende hij de spoorlijn Calcutta – Bombay op het witte tafellaken.

Man Hier zo ligt het ongeveer; we zijn gewoon met een bulldozer begonnen en we hebben zelf de eerste barakken rechtgezet; na hooguit drie jaar was iedereen totaal op, ik heb precies 21 keer heen en weer gereisd tussen Calcutta en Europa, en dan was ik het behoorlijk zat.

V.V. Toen ze eindelijk de wijn brachten, gaf ze welwillend uitleg. Ze zaten altijd met twee in een kabine
Vrouw niet zoals een piloot en een co-piloot, nee, alleen maar om na twintig minuten onmiddellijk te kunnen inpikken natuurlijk

V.M. dat was de redelijkste lengte, langer vertalen kan echt niet hoewel je soms natuurlijk verplicht bent het dertig of zelfs veertig minuten vol te houden
Vrouw pure waanzin.

V.M. 's Ochtens ging het nog maar 's middags werd het almaar moeilijker om je te concentreren, het lag aan dat uiterst precieze luisteren, aan de manier waarop je je helemaal door een andere stem moest laten opsloppen... een tafel met knopjes bedienen was niet zo moeilijk, maar je hoofd
Vrouw just imagine, t'immagini!

V.M. Tijdens de onderbrekingen dronk ze warm water met honing dat ze in een thermosfles bij zich had. Ieder had zo zijn eigen manier om het einde van de dag te halen.

Vrouw Maar 's avonds kan ik nog nauwelijks een krant in mijn handen houden en toch moet ik absoluut regelmatig alle grote kranten lezen, ik moet mij nieuwe zinswendingen eigen maken, ik moet nieuwe uitdrukkingen leren.

V.M. 't Was een stuk gemakkelijker voor mensen die maar twee talen deden; zij studeerde van 's morgens vroeg terwijl ze ademhalingsoefeningen deed en ook gewone turnoefeningen. Ze had ooit in een ziekenhuis gelegen en daar had een dokter haar wat autogene training bijgebracht en die paste ze nu toe, niet helemaal volgens het boekje, maar het hielp.

Vrouw Ik voelde me toen erg slecht.
V.M. Meneer Frankel die zich duidelijk nog nooit slecht had gevoeld, was niet verwonderd vaak datzelfde zinnetje als besluit van haar betoog te horen

Vrouw in die periode voelde ik me echt niet goed
V.M. of nog

Vrouw in die periode voelde ik me rotslecht.
V.M. Voor een Russische van een zekere leeftijd had ze het meeste bewondering, die kende 13 talen.

Vrouw She really does them – zie je, ik krijg het niet meer gezegd.

V.M. Mettertijd wilde ze een taal laten vallen, Russisch of Italiaans.

Vrouw Ik ga eraan kapot, ik kom in mijn hotel, ik drink een whisky, ik kan niks meer verdragen, niks meer horen, niks meer zien en ik kruip totaal uitgeperst in een hoekje met mijn paperassen en mijn kranten.

Man Maar het Duits is toch stilaan aan het verdwijnen, die indruk hebben wij tenminste. Of anderen er ook zo over denken, weet ik niet. Wat zeg jij? Wat denk jij, zal er ooit een eenheidstaal bestaan?

V.V. Ze luisterde niet ofwel hoorde ze hem echt niet en op de trap leunde ze tegen hem alsof ze nog nauwelijks kon lopen. Hij trok haar bij haar hand naar boven.

Vrouw Tu dois me mettre dans les draps tout de suite.

Man Mais oui.

Vrouw Tu seras gentil avec moi?

Man Mais non.

Vrouw Tu vas me raconter un tout petit rien?

Man Mais bien sûr, ça oui.

V.V. Hij keek nog even in haar kamer.

Man Nadja? Nadja?

V.V. Hij ging weer naar zijn eigen kamer waar ze daarnet nog was; het bed was nog warm en het had nog haar geur; ze had het hem al gezegd toen ze Rome buitenreden, ze kon – ten gevolge van een shock – al heel lang niet meer met iemand een kamer delen en zeker geen bed – later zou ze het hem wel vertellen – en hij was opgelucht geweest door dat verhaal want het zei hem ook totaal niks; hij was veel te gespannen en het alleenzijn veel te goed gewoon. Hij rookte en rekende uit: 't was hem in drie jaar niet meer overkomen, niets wat van het gewone afweek, en dan nu met een volslagen vreemde. Hij had zich hals over kop in een avontuur gestort zonder aan iemand iets te zeggen, het weer was bedenkelijk en hij voelde zich een verlaten woestijn...

Man 't Is te hopen dat ze morgen niet naar de tempels wil – ze heeft ze al twee keer gezien – morgenvroeg vertrekken we liefst naar een klein vissersdorpje, naar een piepklein hotelletje, ver van de toeristenuddes, ver van alles...

V.V. Het belangrijkste was dat zij beiden het goed hadden, met haar was alles eenvoudig, en over een week zou ze richting Nederland verdwenen zijn. Het enige wat hem verontrustte, was dat hij haar een week eerder in Rome, op die bewuste zaterdag, had bekeken alsof er iets eenvoudigs in zijn leven kon hersteld worden, een vergeten pijnlijke vreugde die hem gedurende enkele dagen zo veranderde dat zelfs de mensen van de FAO iets merkten.

Een onmogelijk hotel was dit met die beangstigende nachtelijke onrust.

Man Lo scirocco, sto proprio male.

V.V. Het was in Calcutta of elders dat het begonnen was, en tegenwoordig voelde hij die angst in Rome vaker en vaker.

Man The board, the staff

V.V. het nieuwe projekt

Man tired, I'm tired, I'm fed up

V.V. hij tastte in het duister en nam een Valium 5.

Man I can't fall asleep anymore without it, it's ridiculous, it's a shame, but it was too much today

V.V. dat hollen en de bank die al gesloten was, maar hij wilde de stad uit met haar

Man she is such a sweet and gentle fanciulla, not very young but looking girlish as I like it, with these huge eyes, and I won't have me hoping that it's possible to be happy, but I couldn't help that, I was immediately happy with her.

V.M. Ze slenterden naar de tuin van het hotel waar veel verlaten ligzetels stonden. Ze kozen een plaatsje vanwaar je de tempels kon zien en bestelden koffie.

Vrouw Wat een vreemd jaar, dit jaar

V.M. gelijk had ze, 't was zeker de scirocco.

Man 't Is vreemd en beangstigend, waar ik ook ben, 't is altijd te warm of te koud of te drukkend, wat vreemd, dat duurt nu al jaren.

Vrouw Tu es sûr qu'il s'agit des phénomènes météorologiques?

Man Iets kosmisch?

Vrouw Moi non, je crains plutôt que ce soit quelque chose dans nous-mêmes qui ne marche plus.

V.M. Hij begreep niet wat ze geraden had van zijn gedachtengang. Hij hield het voor zich en begreep er zelf niet veel van. Met wie ze die tempels eerder had gezien, dat waren uiteraard zijn zaken niet

Man maar waarom wil ze ze plots niet meer zien?

V.M. Hij was zeker de reden niet, het moest iets anders zijn, maar ze praatte over koetjes en kalfjes en al wat hij tot nu toe over haar wist, was de shockgeschiedenis

Man but who cares

V.M. en dat het geregeld slecht met haar ging. Ze zat vreemd in mekaar; zonder ook maar aan iets te denken leefde ze, ondergedompeld in andermans zinnen en als een slaapwandelaar moest ze onmiddellijk invallen met gelijkaardige zinnen die nochtans anders klonken; "machen" kon "to make, faire, fare, hacer" worden, elk woord kon op die manier verscheidene keren verwisselen, ze moest alleen maar vergeten dat "machen" echt "machen" betekende, "faire, faire" "fare, fare", dat kon haar hoofd buiten gebruik stellen en ze moest ervoor waken niet bedolven te worden onder die massa's woorden. Dan: de zalen in de congresgebouwen, de halls van hotels, de bars, de mannen,

hun regelmatige bezoeken en veel lange en eenzame nachten, en veel te korte nachten, al even eenzaam, en altijd die mannen met hun huizenhoge problemen en hun grapjes tussendoor, mannen die of getrouwd en dik en dronken waren, of, heel soms, mager en getrouwd en dronken of erg lief en totaal zenuwziek of erg lief en homofiel, en dan dacht ze vooral aan Genève.

Vrouw Waar halen al die andere mensen toch het vermogen tot begrijpen vandaan, ik merk alleen dat het bij mij zienderogen achteruit gaat, ofwel zit ik er door mijn werk te dicht op ofwel ben ik er te ver af als ik op reis ben en me in één of andere kamer opsluit, dan begrijp ik niks meer.

V.M. Ze trokken zich die dagen geen van beiden iets aan van wat er in de wereld gebeurde, van de manier waarop alles anders werd en waarom er minder en minder uitwegen waren; hij moest alleen maar letten op de afslag Palinuro, dat was alles, en hij moest aandacht besteden aan die vreemde vrouw met wie hij uit de wereld was gestapt. Het stoorde hem dat zijn hoofd niks verdrong van wat hij achter zich wilde laten, hij wilde voor een tijdje weg, en hij werd woedend want deze dagen behoorden hem toe, hem en niet de Food and Agriculture, en ook omdat hij niet meer wist hoe het met zijn leven verder moest, terwijl hij duidelijk zag hoe de anderen erin slaagden te doen alsof ze wisten wat ze wilden, al die mensen die hij kende met hun verhaaltjes die deels echt en deels verzonnen waren – dat deed er niet toe – meelijwekkende, grappige of idiote verhalen, allemaal mislukte levens die zich afsloofden om hogerop te komen door voortdurend promotie te maken... of die onderweg afhaakten of struikelden, alsof je door op te klimmen of door te pletter te slaan iets kon vervangen wat voorgoed verdwenen was, veerkracht die weg is, vreugde die nooit meer terugkomt.

V.M. Ze dronk even aan haar thermosfles en slikte een pilletje door

Vrouw oh, niks hoor

V.M. alleen maar die afschuwelijke hoofdpijn die ze zo goed kende, en dan heel die kust die niet te doen was

Vrouw als het zo verder gaat, slapen we vannacht in de auto.

V.M. In Sapri nog niks. Toen gilte ze – te laat – want aan de rand van een boomloos, triest en vlak strandje had ze een betonnen kubus gezien met neonletters.

Vrouw Dat moeten we onthouden als we niks anders vinden.

V.M. Om tien uur gaf ook hij het op.

Vrouw Dat moet Maratea geweest zijn, 't is nu tien na tien

V.M. want als er iets was waar ze overal en altijd zeker van was, dan was dat het uur en de plek waar ze was.

Vrouw Rij ginds toch naar beneden, ti supplico, dico a sinistra.

V.M. Hij maakte rechtsomkeer en zij gidste, ze hing nog maar aan een draadje. Als ze nu maar rustig kon blijven, als haar stem maar niet oversloeg. Ze wachtte niet in de auto maar stapte uit; ze duizelde en snakke naar lucht.

Het was geen klein of middelgroot hotel in één of ander vissersdorpje maar een heel ander soort hotel. Ze voelde zich opgelucht, terug in een wereld die ze goed kende. Ze liep achter hem met half gesloten ogen en gedroeg zich als iemand die hondsmoe is en die vermoeidheid ook onbeschaamd toont; iemand die zelfs in een afgewassen jeans en stoffige sandalen niet schrikt of onder de indruk is van een hotelhal die tot in de kleinste hoekjes luxe uitstraalt. Boven op de kamer plofte ze neer op het bed naast het raam. Nu ze geen kamer voor zich alleen had, moest ze absoluut naast het raam slapen of ze kreeg een zenuwtoeval. De bediende kwam binnen, schudde het hoofd; Mumm was er niet, van Pommery, Krug of Veuve Cliquot had hij nog nooit gehoord

Man o.k., dan maar Moët et Chandon of een Dom Perignon brut alsjeblief, want die was er.

V.M. Hij keek hoe ze een douche nam, wreef haar droog en masseerde haar wakker. Gewikkeld in een grote witte badhanddoek ging ze aan tafel zitten. De bediende kwam binnen. Hoe kon hij weten dat ze vandaag jarig was, hij had natuurlijk haar paspoort gezien, maar om er dan ook nog aan te denken

Vrouw come sono commossa, sono così tanto commossa.

V.M. De glazen maakten geen geluid. Ze dronk er twee en hij maakte de fles leeg. Ten slotte was hij het niet die een levensjaar besloot in Maratea. Daar lag ze, almaar klaarder wakker – net als in een slaaptrein of in een vliegtuig gedwongen om met vreemden te leven. Ze ging rechttzitten, luisterde aandachtig; ofwel sliep hij ook niet of anders deed hij

dat opvallend stil. In de badkamer legde ze de twee dikke badhanddoeken in de badkuip en ging erin liggen. Ze rookte de ene sigaret na de andere en laat in de nacht ging ze terug naar de kamer. Haar bed stond op een halve meter van het zijne, ze aarzelde in de donkere kloof die de twee bedden scheidde. Ze schoof voorzichtig naast hem. Hij drukte haar in zijn slaap dicht tegen zich aan.

Vrouw Voorzichtig, hou me gewoon voorzichtig vast, anders geraak ik nooit in slaap.

V.M. Zon was er niet. Op het strand flapperden de kleine rode vlaggetjes in de wind. Ze overlegden wat ze konden doen. Hij keek naar de zee, zij volgde een groepje Milanezen die zich toch in het water waagden. Hij nam zijn duikersbril en zijn zwemvliezen en legde haar uit hoe ze achteruitzwemmend in het water moest komen. Hij ging vaker en langer zwemmen dan zij en daarom moest ze vaak op hem wachten. Ze maakte zich druk en begon in gedachten met hem te praten alsof ze elkaar al jaren kenden.

Vrouw Ik was echt in alle staten, jij verdwijnt zomaar, ik zoek me suf, mijn ogen vallen bijna uit hun kassen van naar de zee te zuren, ik denk natuurlijk dat je allang verdronken bent, echt, ik kan er niet tegen, ik vind het gewoon lomp, snap jij dat dan niet?

V.M. Ze zag de zee in de verte, bekeek haar uurwerk en toen hij na vijftig minuten nog nergens te zien was, begon ze zich af te vragen wat men in een hotel met een drenkeling doet. Ze zou naar de direktie gaan en duidelijk stellen dat ze niet zijn vrouw was, maar dat had iedereen natuurlijk allang geraden. Dan zou ze iemand moeten vervittigen, de FAO natuurlijk

Vrouw pronto, pronto, Nadja's speaking, you remember, to make it short, I went with Mr. Frankel to Maratea, yes, no, pronto, can you hear me now, a very small place in Calabria, I said Calabria

V.M. ze zou niet huilen, zeker niet, maar ze zou van zijn kalmeerpillen nemen, een driedubbele dosis. Die zouden in Rome de problemen moeten oplossen want zij kon dat niet aan, ze zou de gekste sommen betalen om onmiddellijk per auto naar Rome gebracht te worden, tot vóór haar hotel. Dan had ze nog drie dagen voor het IBM-congres in Rotterdam, precies de tijd om zich samen te rapen, om te studeren, om alles te begraven en baantjes crawl te zwemmen om er bovenop te komen.

Ze gooide de handdoek over zijn schouders en wreef hard.

Vrouw Je bent erger dan een kind, je beeft, je ben bevroren.

V.M. Maar een enorme golf kwam eraan en in plaats van verder te schreeuwen legde ze gauw het mes, de harpoen en de zwemvliezen die hij haar had toegeworpen op een hogere rots. Ze hoorde haar eigen stem niet meer maar maakte hem duidelijk dat ze in het water wou. Ze nam zijn hand en hield die krampachtig vast.

Man Je moet tot aan het boordje komen, je voeten eerst. Buig je knieën, dat is het beste, en spring dan midden in de golf waar ze het hoogst is. Vooruit!

V.M. Ze sprong iets te laat en tussen twee golven in.

Vrouw Hoe was het?

Man Niet slecht! Te plat, mais c'était joli à voir, tu es

Vrouw wat ben ik? Wat?

Man Tu es...

V.M. Hij vertelde over een vis die hij 's morgens had gezien, een prachtexemplaar.

Man We hebben elkaar bespied maar met listigheid kwam ik er niet, ik zat altijd aan de verkeerde kant. Je moet hem in de nek kunnen raken. 't Zou dom geweest zijn om zomaar te schieten en hem misschien in de staart te raken

V.M. trouwens dat recht had je niet, dat was niet sportief, dat deed hij nooit.

Vrouw Denk je er nog steeds aan? Nee, ik wil het niet, ik wil niet dat je hem doodt.

V.M. Hij had een vrouw gekend – de zijne, maar dat vertelde hij niet – die ooit door een dolfin achterna was gezeten – eigenlijk was hij gewoon blijven meezwemmen of misschien was hij wel verliefd geworden op haar – maar zij had gezwommen alsof het minstens een haai was geweest.

Man Op het strand is ze uitgeput in elkaar gezakt. Sindsdien gaat ze nooit meer in zee en kan ze zelfs niet meer zwemmen.

Vrouw Ach, wat een leuk, of liever wat een triest verhaal. Ik hou van je. Een enkele boot of nog erger, een mijn, wat

gruwelijk – niet alleen voor al die gekwetste vissen – maar ook voor de vissen heel ver af. Schrikbarend zijn al die schokken, al die verstoringen, want tegenwoordig mogen zelfs vissen niet meer rustig leven, en ze zijn totaal hulpeloos. Kan ik het helpen? Ik heb toch die gruwels niet uitgevonden, ik heb iets anders verzonnen en jij hebt iets anders verzonnen.

V.M. Hij voelde er niks voor om terug te keren naar Wenen, er was te veel stuk. Trouwens, met zijn beroep, wat moest hij daar? Heimwee? Nee, een ander gevoel was het, een onverklaarbare droefheid die hem soms overviel.

Vrouw Als je bedenkt dat iemand me op de man af vroeg waarom ik geen kinderen heb en of daar een reden voor is, zeg, wat denk je daarvan? Dat zijn toch dingen die je niet vraagt.

V.M. Hij antwoordde niet maar nam zacht haar hand in de zijne. Ze bedacht dat er niks eenvoudigers bestond dan in het gezelschap van een landgenoot te zijn. Elk wist wat hij kon zeggen en wat niet en hoe hij dat moest zeggen – dat was een geheim akkoord – als ze dan dacht aan al de onzin die ze ooit van anderen had gehoord – en je kon toch niet voortdurend uitleggen

Vrouw voor mij ligt de grens hier; tot daar en niet verder.

Man Denk je dat er ooit één taal zal bestaan voor alle mensen?

Vrouw Hoe kom je daarbij? Alleen al het idee! Er verdwijnt veel maar er zijn nog altijd je veertig talen in Indië en veertig in het pietluttige Gabon, er moeten er wel honderden of duizenden zijn; iemand zal dat ooit wel eens allemaal geteld hebben, jullie tellen toch altijd alles

V.M. nee eerlijk, dat kon ze zich niet voorstellen maar waarom kon ze niet zeggen; hij zag het wél allemaal voor zich en zo ontdekte ze in hem een onvervalste romanticus.

Vrouw 't Zou nogal eens een opluchting zijn als al die talen verdwenen, maar ik zou natuurlijk geen reden van bestaan meer hebben.

V.M. De FAO was geen jonge instelling. Een jongen uit het Westen van de Verenigde Staten was op de idee gekomen, een jongen die David Lubin heette en die eigenlijk uit Oost-Europa afkomstig was. Hij had zijn nieuwe vaderland te paard doorkruist en hij had ontdekt dat mensen op enkele mijlen afstand van elkaar niks meer wisten van mekaars ervaringen i.v.m. de bewerking van het land. Overal was er een ander bijgeloof en waren er andere technieken voor het kweken van graan, meloen of vee. Lubin verzamelde al die verschillende gegevens en hoopte dat ze ooit over heel de wereld zouden uitgewisseld worden. Maar niemand begreep hem en dus ging hij tot bij de koning van Italië met zijn ideeën. Net het begin van een sprookje.

Vrouw Wat mooi!

Man Maar ik vertel je geen verhaaltjes hoor, 't is echt waar.

Vrouw Precies. Telkens als er iemand schitterende ideeën heeft of iets totaal nieuws onderneemt, dan begint jullie papiermolen te draaien, sorry hoor, je moet me niet verkeerd begrijpen, maar ik kan er echt niet anders over denken als ik al dat gehakketak hoor tussen Parijs, Genève en Rome. Ze begrijpen elkaar almaar minder en drijven mekaar in het nauw. Jullie mannen, jullie zijn een verdoemde bende, alles bouwen jullie om tot banaliteiten. Die jongen, hoe heette hij ook weer, die David, dat is een jongen naar mijn hart. Al de anderen kunnen me gestolen worden. Hij doorkruiste zijn land te paard, maar jullie, jullie VIP's, jullie kennen alleen maar paardersjolen met lessen om in konditie te blijven maar hij niet. Ik weet zeker dat jullie een vervloekte bende zijn – voor eeuwig en altijd vervloekt.

V.M. Hij vond haar mooi, echt mooi als ze boos werd, want dan stonden haar ogen gevaarlijk, vochtig en nog groter dan gewoonlijk. Misschien leefde ze alleen maar echt als ze te ver ging, als ze zich buiten zichzelf waagde en haar beperkingen te buiten ging.

Man Als we terug in Rome zijn, zal ik je laten zien wat ik daar doe, in dat bureau van mij. Want ik ben echt niet alleen een administratieve pletwals en ik loop ook geen hele dag met dossiers rond – die worden met speciale liften vervoerd – want die zijn veel te zwaar voor mij, maar ook voor een Mister Universe of zelfs voor Atlas.

Vrouw Welke atlas?

Man Atlas die de wereld moest torsen!

Vrouw Ci sono cascata, vero? Nee, ik drink niet meer, trouwens, waarom praten we daar nu over. Ik wil alleen maar heel alledaagse dingen. Meestal lees ik een thriller voor het inslapen, maar alleen om alles wat tijdens de dag onwettelijk is geweest, ook echt onwettelijk te maken. Elke vergadering is voor mij het logische gevolg van een eindeloze

“indagine” – hoe zeg je dat ook weer? Je zoekt voortdurend naar de oorzaak van iets dat erg lang geleden is gebeurd, iets vreselijks en je geraakt het spoor bijster want toevallig is het pad dat je moet volgen door heel wat mensen doorkruist; anderen hebben moedwillig sporen uitgewist want elkeen vertelt maar de halve waarheid om zichzelf veilig te stellen, en zo zoek je voortdurend naar een middel om door onenigheden en meningsverschillen te komen en je kan maar niks vinden. Als je wil begrijpen wat je echt zou moeten doen, dan zou je plots een buitengewone ingeving moeten krijgen.

Man Mm, een ingeving. Neem je fruit?

V.V. Hij hield ook van haar manier van reageren, van te zeggen wat ze wilde, van iets te weigeren of aan te nemen, de manier waarop ze arrogant, bescheiden, onbeschaamd of eenvoudig kon zijn, voortdurend anders, een vrouw waar je overal mee kon komen, die in een klein café kon doen alsof ze haar hele leven lang niks anders had gedronken dan slechte koffie en uitgehongerd op droge broodjes had gekauwd. Maar in een hotel als dit liet ze goed voelen dat er met haar niet gesold werd. In de bar gedroeg ze zich als een vrouw die uit principe geen poot uitsteekt en die niet tevreden te stellen is; die zich met stijl verveelt of amuseert, die ergerlijke grilltjes heeft en die zich druk maakt voor een schijfje citroen dat er niet is, voor ijsblokjes te veel of te weinig of voor een slecht gemengde Daiquiri.

V.M. Tijdens de reis had ze ook al vervelend gedaan. Na honderd kilometer liet ze zich uit de auto slepen alsof zij – en niet hij – de auto door het drukke verkeer van een zomers weekend had moeten sturen. Natuurlijk had alleen zij koude voeten en was hij natuurlijk te dom om zijn hand naar de achterbank uit te steken om de deken te nemen

Vrouw alsjeblief, zou je me, please, grazie caro, God, ik ben bevoren.

V.M. Ze hadden het dorp nog altijd niet gezien. De laatste avond zegde hij toch eindelijk te willen weten hoe Maratea er uitzag.

Vrouw D'accord!

V.M. Hij had haar al lang een wandeling beloofd en ze hadden nu nog geen voet verzet.

Vrouw Tu m'as promis une promenade. Ik wil mijn wandeling

V.M. en ze stapten in de auto. Ze reden hoger en hoger en de bochten volgden elkaar almaar sneller op.

Vrouw Waar is dat dorp nu? Ik dacht dat het achter de heuvel zou liggen, maar toch niet daarboven. Waar ga je heen, alsjeblief, doe het niet, rij toch niet tot boven op die rots!

V.M. De verlamming begon in haar handen, ze kreeg geen sigaret meer opgestoken en kon het hem ook niet meer vragen. Ze was aan hem overgeleverd, ze ademde nog nauwelijks en iets in haar begon te haperen. Het was misschien het begin van stomheid ofwel was het een dodelijke ziekte die zich aankondigde.

Ze trok haar sandalen aan en trachtte hem te volgen. Ze sloeg haar ogen op en toen zag ze hem, een reusachtig stenen standbeeld, heel indrukwekkend in zijn lange stenen kleed, de armen gespreid. Ze naderden hem van zijn rugzijde. Ze kreeg haar mond niet meer open terwijl ze keek naar de ontzagwekkende gedaante die ze in het hotel al op een postkaart had gezien – de Kristus van Maratea – maar nu zag ze hem tegen de hemel afgetekend en ze was als versteend. Ze schudde het hoofd, liet zijn arm los en wilde daarmee zeggen “loop jij maar door”. Ze hoorde hem iets zeggen, ze bleef staan, het hoofd gebogen en liep achterwaarts het pad af. Ze schoof uit en ging op een steen zitten aan de rand van het pad. Daarmee bedoelde ze “ik verzet geen voet meer”. Hij had het nog niet begrepen. Ze zat blaadjes van een struik te plukken – munt was het, menta, mentuccia.

Vrouw Doe maar, ga maar, ik kan niet meer.

V.M. Ze rook aan de verpletterde blaadjes alsof ze een redmiddel of een drug had gevonden.

Vrouw Aide-moi, aide-moi ou je meurs ou je me jette en bas. Je meurs, je n'en peux plus. Als ik me heel stil hou, dan vallen we niet.

V.M. Ze wilde huilen maar kon het niet

Vrouw maar sinds wanneer kan ik niet meer huilen, sinds hoe lang? Je leert het toch niet af omdat je tussen allerlei talen en in verscheidene landen terecht komt. En omdat de tranen toch niet komen, moet ik nog maar eens opstaan, het pad nog eens aflopen tot aan de auto, instappen en samen met hem vertrekken. Wat er daarna gebeurt, weet ik niet.

Simul- taan

Man Het was enig
V.V. hij was erg tevreden – hij had heel de golf kunnen zien op het ogenblik dat de zon purper werd en zachtjes in de zee verdween.

Man Maar wat een idee om hier zo'n vreselijk beeld neer te zetten, heb je dat gezien?

V.V. Terwijl ze reden, sloot ze haar ogen en zette zich schrap en nog voelde ze elke brug, elke afgrond, de bochten en een leegte waartegen ze zich niet kon verzetten. Lager kon ze opnieuw regelmatig ademen.

Vrouw Ik had veel meer last van de hoogte dan in de bergen, 't is hier veel hoger, 't is vreselijk.

Man Gekke meid, 't is hier niet hoger dan 600 of 700 meter

Vrouw niks van, 't was nog erger dan een landing met een Boeing. Zijn we er bijna?

V.M. Aan de bar gedroeg ze zich als een zieke die niet kan wachten op zijn inspuiting. Ze bestelde iets zonder verder na te denken

Vrouw iets wat snel uitwerking heeft.

V.M. Men bracht haar een glas – ze dronk het ineens uit. 't Smaakte naar niks, ze voelde alleen maar de alcohol branden en de verwarring brokkelde af, de blokkering tussen haar en hem en de hele wereld. Ze beefde toen ze haar eerste sigaret die avond opstak. Boven in hun kamer beefde ze opnieuw toen hij haar in zijn armen sloot. Ze wilde niet, kon niet, ze was bang te zullen stikken of flauw te vallen – maar ze wilde uiteindelijk toch – 't was nog beter dat ze verstikt en uitgewist werd door hem en zo alles te vernietigen wat binnen in haar ongeneeslijk was – ze verzette zich, liet begaan, lag stil en gevoelloos languit, draaide zich zonder een woord te zeggen van hem weg en sliep meteen in.

V.V. Toen ze 's ochtens wakker werd, had hij zijn koffers al gepakt. Ze keken elkaar niet aan en ze liep lang na hem het paadje af dat naar de zee leidt. Hij was nergens te zien. Plots dook hij op aan het trapje. Hij gaf haar een grote zeester. Nog nooit had iemand haar een levende zeester getoond – laat staan gegeven. Ze glimlachte – tevreden en triest tegelijk – bewonderde het dier, wou het als herinnering meenemen maar gooide het toch met een bruske beweging terug in het water om het te laten leven.

Er restten hun nog twee uren. Ze lagen naast elkaar in de ligstoelen op het laagste terras, moe en verstild na het eten. Ze hadden eerst gedacht dat ze in de loop van deze dagen veel over zichzelf zouden vertellen en veel met elkaar zouden delen. 't Had niks opgeleverd. Ze vroeg zich af of hij ook aan een ander dacht en een heel leger gezichten en lichamen in zijn gedachten meesleepte, zoveel dingen die geknust waren, geknakt, de nek omgedraaid, uitgesproken en verzwegen dingen. Ze keek hem plots met een diep verlangen aan.

Vrouw Waar denk je aan nu op dit ogenblik? Vertel het me, ik wil het echt weten.

Man Oh, aan niks in het bijzonder.

V.V. Hij dacht aan de vis die hij niet had teruggezien. Hij kon het niet laten er voortdurend aan te denken.

Vrouw Zou je het erg vinden me alleen te laten tot op het ogenblik van ons vertrek? 't Is niks hoor. 't Valt me alleen wat moeilijk. Ik hoop maar dat je het me niet kwalijk neemt. Neem je onze spullen alvast mee?

V.V. Ze keerde terug naar de rotsen en ze was veel minder voorzichtig. Waar ze kon, sprong ze van de ene naar de andere rots. Ze liep op het randje van huilen maar de tranen zouden nooit komen. Ze werd almaar vranker, ze werd een echte waaghals. Ze sprong naar de zwarte rots die verderaf lag, ze viel bijna maar kon zich nog net in evenwicht houden.

Vrouw Het is mijn plicht, ik moet in leven blijven... Maar wat vertel ik daar, wat betekent dat, 't is helemaal geen plicht, ik moet niks, ik moet helemaal niks, ik mag, ik mag, ik mag leven.

V.V. In het kleedhokje hingen alleen nog haar hemd en haar jeans. Ze kleepte zich snel om en huppelde het pad naar het hotel op. Ze had adem genoeg en voelde zich zo licht als een pluimpje.

Vrouw Als ik me nu omdraai, dan zie ik de zee, niet helemaal natuurlijk, zelfs niet de hele kust of de hele golf. De zee is heerlijk om te zien en nu durf ik ook achterom kijken en naar de hoge prachtige heuvels, zelfs de rots van Maratea bekijk ik zonder problemen, ook de meest overhellende en steile rotsen
V.V. en daarboven zag ze iets, een kleine gestalte die je nauwelijks kon onderscheiden, de armen gespreid, niet aan een kruis genageld maar klaar om heerlijk te gaan vliegen, om hoog in de lucht te klimmen of te pletter te storten.

Dit luisterspel wordt door BRT3 uitgezonden op 3 november 1987 om 22.30 uur.

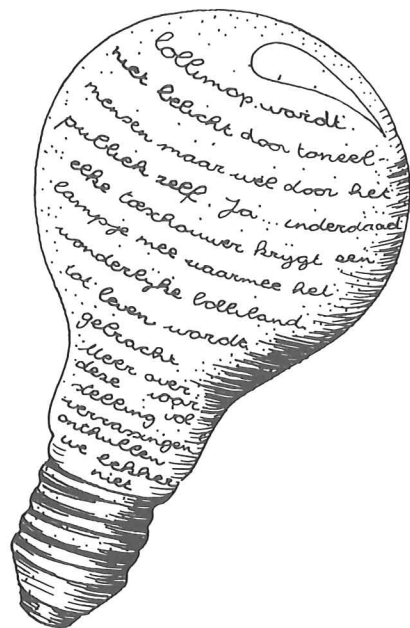

teater
spelende mens
seizoen 87-88

auteur dirk bohnen
regie joris v.d. eynde

lollimop

toneelstuk voor kinderen
van 5 tot 12 jaar

Avant-première:

Cultureel Centrum Heusden-Zolder
zaterdag 19 september om 10 u
(reservatie: (011) 53 33 15)

Première:

Cultureel Centrum Rix, Deurne
woensdag 23 september om 14 u 30
(reservatie: (03) 325 66 00)